

Cena numeru 25 gr.

Redakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajewskiego 5
Telefon Redakcji 308
Telefon Administracji 310
Adres telegraficzny:
NAPRZÓD KRAKÓW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ

Miesięcznik zt. 5-50

Wydawanie zt. 1-25
Zapłać w
właścicielom 9 złotych
Za zmianą adresu 80 gr.
Wyphodź oddzielenie rano
z wydaniem poniedziałku
dni poliwiatcznych
Konto PKO Kraków 400.870

Bogactwo-Szczęście Zapewnienie bytu

za

dziesięć złotych
może osiągnąć każdy

kto zakupi
 los Loterii Państwowej

tylko

w najszczęśliwszej w całym
kraju kolekturze

Braci SAFIER
Kraków, Rynek Główny L. 6.

Główna wygrana:

750.000 złotych

Ogólna suma wygranych:

32 miliony złotych

Co drugi los musi wygrać

Ciągnięcie I. klasy już
17 i 19 maja.

Ceny losów: Czwartka zt. 10,
połówka zt. 20, cały los zt. 40.

Zamówienia nadsyłać się odroba poczta.

W tem miejscu wyciąć i przelać nam w liście,

Kartę zamówień.

Do BRACI SAFIER
Kraków, Rynek Główny L. 6. F.

Niniejszym zamawiam:
— Losów ciwiariek po Zt 10—
— Losów połówek po Zt 20—
— Losów całych po Zt 40—
Należność złotych uiszczać po

otrzymaniu losów blankietem nadawczym
P. K. O. przez firmę załączonym.

Imię i nazwisko
Dokładny adres

Międzynarodówka socjalistyczna do robotników wszystkich krajów!

Czterdzieści lat upływa od chwili, gdy klasa robotnicza poraz pierwszy święciła swoje międzynarodowe święto. W ciągu tych czterech dziesiątków lat socjalizm dokonał wielkich podbojów, pokonanie klasy robotniczej w społeczeństwie zmieniło się zupełnie i coraz więcej zbliża się chwila zwycięstwa przez socjalizm większości społeczeństwa i przeistoczenia przezeń życia wszystkich robotników w myśl jego zasad.

Nawet w obliczu nadzwyczajnego postępu, który stwierdzamy, obserwując ten proces historyczny jako całość, nie zapoznaliśmy bynajmniej, że międzynarodowa reakcja skrzępiła się po Klęcie, pomieszczonej po wojnie światowej i zabiera się do wydraczenia klasy robotniczej choćby części jej zwycięzcy. W trzech postaciach staje wrog przed klasą robotniczą: faszyzm, podżeganie do wojny i reakcja społeczna. Wciąż nowe podejmowane są próby, by odeprzeć wstecz klasę robotniczą.

Dyktatura, władztwo białego teroru, odniosły dwie ciężkie klęski: dyktator hiszpański Primo de Rivera i król węgier Karol IV Waldemars opuścił. Lecz wciąż jeszcze w Hiszpanji i na Litwie walczą siły stara otęplacza z młodą powstającą demokracją i w innych krajach klasa robotnicza prowadzi ciężki bój przeciw dalszemu ciągłemu dyktatury, o dokonanie i zapewnienie zwycięstwa demokracji.

Jeśli tam toczy się walka o zwycięstwo demokracji i przełamanie defensywny faszyzmu, to w innych krajach idzie o utrzymanie demokracji i odparcie defensywny faszyzmu. Natomiast współdziałając w braterskiej solidarności, śledzą robotnicy wszystkich krajów bohaterka walkę robotników austriackich i polskich z atakiem faszyzmu.

W Austrii szturm generały faszyzmu na demokratyczną konstytucję został odparty, ale jeszcze nie udało się przeprowadzić wewnętrzne go rozbrojenia. Niebezpieczeństwo krwawych starć i konieczność obrony zdobyczy socjalnych trwają nadal.

W Polsce pierwszy atak Pilsudskiego został odparty, ale ostateczne rozstrzygnięcie nie zapadło jeszcze; wciąż jeszcze stoi u steru władzy klika pułkowników i władze dalej walczą przeciw demokracji. Jeszcze potrzebna jest solidarność robotników wszystkich krajów z towarzyszymi, znajdującymi się w bezpośredniej walce z faszyzmem.

Z wielką radością dowiaduje się międzynarodowy proletariat socjalistyczny, że stony przed zjednoczeniem włościach są socjalistyczni. Zjednoczenie obu, od tak dawna rozdzielonych przez spór braterski włościach partii socjalistycznych, oznacza pełne nadziei wznowienie ich zdolności bojowej przeciw najgroźniejszemu wrogowi robotników wszystkich krajów, przeciw ośrodkowi ataków na demokrację, przeciw krwią opłamiemu włościemu faszyzmowi.

Dlatego ślony w dniu 1 maja robotnikom w krajach dyktatury nasze pozdrowienie i ślubujemy ofiarom niezłomności swoich przekonań ginącym w wienicach kłewskich, czy na wyspach Mussoliniego, czy w innym piekło na ziemi, na które dyktatorzy szlają swe ofiary, naszą robotniczą solidarność.

I dlatego w dniu 1 maja dzieki składamy społecstwu krajów zagrożonych przez faszyzm za miejsce i stanowczó z jaką przedstawili się wrogom demokracji i socjalizmu!

I dlatego demonstrować będziemy 1 maja:
PRZECIW FASZYZMOWI I DYKTATURZE!
ZA OSWOBODZENIEM WSZYSTKICH
WIEZIENIACH POLITYCZNYCH!
ZA WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ!

Robotnicy wszystkich krajów!
Przebieg londyńskiej preriakcji o rozbrojenie na morzu udowodnił na nowo, że faszyzm jest nie tylko śmiertelnym wrogiem klasy robotniczej, ale i wrogiem wszelkich dążeń do pokoju i rozbrojenia. Wszakże wraz z faszyzmem i rządami

włokim przeciwstawia się reakcyjny rząd francuski dążeniu robotniczego rządu brytyjskiego do zmniejszenia zbrojeń morskich i utworzenia w ten sposób drogi ogólnemu rozbrojeniu wszystkich krajów, podczas gdy Stany Zjednoczone i Japonia żądają się tylko na ograniczenie dalszych zbrojeń, ale nie na ich zmniejszenie. Duńska klasa robotnicza natrafia w swej walce o rozbrojenie swe go kraju na opór reakcji. Z nieopartą jasnością wynika stąd, że reakcja nie chce spełnić uroczystych przyrzeczeń rozbrojenia jakie były wypowiedziane ze strachu przed proletariatem w pierwszych latach po wojnie światowej, w obliczu jej straszliwych skutków. Jedynie rządy robotnicze wiodą nieprzerwanie o prawdziwe rozbrojenie wszystkich krajów, jedynie międzynarodowy proletariat jest siła, która może dać światu pokój i rozbrojenie.

Dlatego w dniu 1 maja pozdrawiamy mężów walki o pokój i rozbrojenie!

Dlatego w dniu 1 maja pozdrawiamy socjalistów iustickich zabierających się do rozbrojenia swego kraju!

Dlatego demonstrować będziemy 1 maja:
PRZECIW WYSCIGOWI ZBROJEŃ
I MILITARYZMOWI!
ZA POKOJEM I ROZBROJENIEM!

Robotnicy wszystkich krajów!

Ciężki międzynarodowy kryzys gospodarczy wyrzucił miliony robotników z warsztatów, oddając ich na pasłwe straszliwej nędzy. Społeczeństwo kapitalistyczne przerzuca koszty zacylonizacji i następująca szalonych spekulacji giełdowych na robotników wszystkich krajów. Jednocześnie jednak broni się reakcja społeczna przeciw ratyfikacji konwencji waszyngtońskiej o 8 godzinnym dniu pracy, usiłuje wywrócić robotnikom skapy kawalek chleba zasłuki dla bezrobotnych i przez ataki na wolność koalicyjną osłabić siły robotniczego ruchu zawodowego.

Dlatego ślony nasze pozdrowienia robotnikom niemieckim walczącym w tej chwili w obronie praw bezrobotnych.

Dlatego demonstrować będziemy 1 maja:
PRZECIW REAKCJI SPOŁECZNEJ!

O RATYFIKACJE KONWENCJI
WASZYNGTOŃSKIEJ!

O CHLEB I PRACĘ DLA BEZROBOTNYCH!
O PEŁNE PRAWO KOALICJI DLA
ROBOTNIKÓW!

Robotnicy wszystkich krajów!

Najcięższą troską napelnia wszystkie socjalistyczne czujące serca los zwolnionych rosyjskiej. Dyktatura bolszewicka znajduje się w ciężkiej zaostrażającej się konflikcie z klasą i narazca klasie robotniczej, w której imieniu rządów, coraz cięższe ofiary z jej praw i poziomu życiowego. Odcychając w ten sposób od siebie obie klasy rewolucji rosyjskiej i osłabiając międzynarodowy ruch robotniczy przez swoją politykę rozłamów, zmniejsza ona zapal szturmu międzynarodowej reakcji kapitalistycznej i wywołuje niebezpieczeństwo kontrrewolucji w Rosji, która to kontrrewolucja mogłaby być katastrofą dla proletariackiej walki wyzwoleńczej oraz dla pokoju i demokracji na całym świecie.

Dlatego pozdrawiamy wysiłki rosyjskich robotników socjalistycznych w celu uratowania rewolucji rosyjskiej przez demokratyzację państwa socjalistycznego i stworzenia przez to podstawy pod przywrócenie jednolitego międzynarodowego proletariackiego ruchu robotniczego.

Dlatego demonstrować będziemy 1 maja:
O URATOWANIE REWOLUCJI ROSYJSKIEJ
PRZED KONTREWOLUCJĄ!

Wielkie prądy historyczne poród których u-

Co podpisano w Londynie 22 b. m.

UKŁADY 5 MOCARSTW MORSKICH

Tekst układu morskiego 5 mocarstw składa się z wstępu i 5 części, zawierających 26 artykułów. Wstęp umuje przedmiot układu, wymienia strony biorące w nim udział i stwierdza, iż mocarstwa, biorące udział w traktacie, zgadzają się nie korzystać z prawa budowy pancerników w ciągu lat 1931 do 1936, tak iż było przewidziane przez układ wyznaczonej. Nie dotyczy to Francji i Włoch, które w pewnej mierze pod tym względem będą korzystały z postanowień umowy waszyngtońskiej. Następnie układ wymienia

ŁOŚĆ PANCERNIKÓW, ULEGAJĄCYCH SKRĘSLENIU

i podaje odmienne szczegóły, z których wynika, że Anglia skróciła 6 pancerników, Stany Zjednoczone 3, a Japonia 1 w ciągu 30 miesięcy.

Traktat przewiduje, iż każde z mocarstw, które doznało powyższych skróceń, a więc Anglia, Stany Zjednoczone i Japonia, zachowują po jednym pancerniku dla celów ćwiczebnych. Układ omawia następnie

OGRAZNIENIA, DOTYCZĄCE ROZMIARÓW I LICZBY ŁODZI POWODNYCH,

oraz wyszczególnia jednostki morskie nie podlegające ograniczeniom. Zgodnie z brzmieniem traktatu każda ze stron, przystępujących do umowy, zobowiązuje się zawiadomić o rozpoczęciu i zakończeniu budowy okrętów wojennych, niestanowiących do kategorii pancerników, przyczem zawiadomienie rozszcze do wszystkich synatariuszów traktatu, zawierające odnośne szczegóły, winno być uskutecznione w miesiąc po rozpoczęciu i zakończeniu budowy każdego z wymienionych okrętów wojennych.

Układ zawiera porozumienie, według którego łódki podwodne sprawują bezpieczeństwo pasażerów i załogi okrętów handlowych, winny stosować się do przepisów prawa międzynarodowego.

Część trzecia umowy obejmuje

POROZUMIENIE ZAWARTE PRZEZ STANY ZJEDNOCZONE, ANGLIĘ I JAPONIĘ,

dotyczące tonażu krawców, torpedowców i łodzi podwodnych. Tak zwana „klauzula bezpieczeństwa”, zawarta w artykule 21, postanawia, iż w razie dalszego wzmożenia bezpieczeństwa narodowego krolekolewiczki z synatariuszów w dziedzinie programu morskiego, ograniczonego częścią trzecią umowy, zdaniem krolekolewicz z zainteresowanych stron były zaproponowane budowy okrętów przez krolekolewicz mocarstwo poza wymienionymi powyżej trzema zainteresowanymi mocarstwami, wówczas strona zainteresowana zawiadomi pozostałych synatariuszów o potrzebie i powodach przynajmniej co do rozszerzenia programu budowy. Pozostałe strony będą wtedy upoważnione do podobnych kroków z zachowaniem stosunku.

Część 5 umowy przewiduje, iż pozostanie ona w MOCY DO 31 GRUDNIA 1936 R.

W razie, gdyby nie zapadała odmienna decyzja ze względu na ogólne ograniczenie zbrojeń morskich, synatariusze traktatu spotkali się ponownie na konferencji w r. 1935, by opracować nowy traktat, który zastąpi w dalszym ciągu powyższą obecną umowę. Umowa wydana w życie w stosunku do Anglii, Stanów Zjednoczonych i Japonii w chwili ratyfikacji, 1, 4 i 5-ta część umowy wcho

ciążyły i w myśl projektu zwycięzców majorowych; że ówczesny ich minister sprawiedliwości p. Makowski nie stawiał ponad uchwalone żadnym innym żądań, mimo że sytuacja ówczesna była tego rodzaju, że można było od Sejmu daleko więcej wydosłać.

Obecnie, co z toczącej się dyskusji wynika, sanacja zamierza „uzupełnić” to, czego nie dotarzyła przed czterema laty. Nie spodziewała się wtedy ani ludność też się nie spodziewała, że rząd jej uczynią ją tak niezamierzona, że będzie mogła utrzymać się tylko gwałtem, tylko łamaniem prawa, tylko depianiem przedstawicielstwa ludowego — do tego doszła po czterech latach. A że, jak się przechwałała po maju, rządy swe oblicza na 15 lat, więc musi chwycić się innych źródeł środków, musi konstitutej tamac na ratę.

Cała ta dyskusja jest tylko robieniem drogi dla p. Cara. Rząd rozwiąże Sejm bez rozpisania wyborów, a p. Car znalazł na to „usus” czy „precedens” czy coś podobnego i — wzy-

żąc w życie w stosunku do Francji i Włoch w chwili ratyfikacji przez wymienione mocarstwa.

Traktat został podpisany napierw przez Stinsona i innych delegatów amerykańskich, a następnie przez przedstawicieli innych mocarstw w porządku alfabetycznym.

OSTATNIE POSIEDZENIE

Posiedzenie konferencji morskiej rozpoczęło się w toku od załatwienia trzech spraw formalnych, wysuniętych przez MacDonalda. Pierwszą z nich dotyczyła zawiadomienia sekretarjata Li Narodów o osiągniętych na konferencji rezultatach zapomniać listu, podpisanego przez przewodniczącego konferencji. Punkt drugi odnosi się do przewidywanej w Waszingtonie w s. 1922 konferencji w sprawie zbrojeń na morzu na rok 1931. Obecnie projekt ten przestał być aktualny, natomiast przewidziana jest konferencja w r. 1935. Zebrani przyjęli oba te punkty. Następnie postanowiono nazwać kończąca się konferencję londyńską konferencją morską, zaś zawarty układ londyńskim paktem morskim r. 1930.

Londyn, 23 kwietnia (PAT). Po całym szeregu przemówień delegacji przystąpił do podpisywania paktu. Pierwszym podpisał swój złożył Stinson i inni delegaci Stanów Zjednoczonych, potem Briand i delegaci francuscy, następnie MacDonald, Henderson i delegaci imperium brytyjskiego, Siriani i delegaci Włoch, Wakatsuki i delegaci Japonii. Następnie Briand w imieniu wszystkich obecnych w serdecznym i przyjaźnieliwym przemówieniu podziękował MacDonaldowi za przewodniczenie obradom, stwierdzając, że błąd zbrojeń został zażegnany i wysłuchanie nadtem na tem polu jest niezmierzony. Włokoc Briand rozprosił MacDonalda o przyjęcie jako prezentu złotego pła, którego został podpisany pakt. Po przemówieniu Brianda poraz pierwszy rozległy się entuzjastyczne oklaski całego audytorium.

MacDonald, zamykając konferencję, wyraził podziękowanie Briandowi oraz za, że wspólna praca została chwilowo przerwana i dał wyraz na to, że w r. 1935 będzie również członkiem delegacji brytyjskiej i ponownie zasięgać do wspólnie pracy nad dziełem pokoju. Przemówienie MacDonalda było gorąco oklaskiwane.

Posiedzenie trwało od godz. 10.30 do g. 13.15.

Sprawy partyjne

WYKŁADY NA KURSIE DZIAŁACZY SAMORZĄDOWYCH W TUR

(w czynie TUR, ul. Dunajewskiej 5 i 5 partii) Piątek 25 m. Tow. dr. Adam Müller: „Opieka społeczna w eminie”, (2 godziny).

Wykłady odbywają się od godz. 7—9 wiecz.

Dr. Radwańska

powróciła i orduje jak zwykle Kraków, ul. Grodzka 62 od godziny 3 1/2 po południu.

ciśniona ludy Azji i Afryki walczą o swoje równouprawienie znajdują teraz wyraz w wielkich demonstracjach. W duchu naszej wielkiej myśli majowej wzywamy masy robotnicze w krajach nowo rozwijających się przemysłu, do zbierania się międzynarodorodowego z robotnikami, którzy mają już za sobą 40 lat zorganizowanych bojów.

Dlatego pozdrawiamy w dniu 1 maja robotników wszystkich krajów, którzy nie są z nami jeszcze połączeni organizacyjnie.

Dlatego demonstrować będziemy 1 maja o to, by pod sztandarem Socjalistycznej Międzynarodówki Robotniczej zbrali się wzywni, którzy pragną walczyć:

PRZECIW WALKOM BRATOBÓJCZYM WŚRÓD ROBOTNIKÓW! O SOCJALISTYCZNE ZJEDNOCZENIE PROLETARIACKIEGO RUCHU KLASOWEGO!

PRZECIW FASZYZMOWI! O DEMOKRACJĘ! PRZECIW WYSYGOWI ZBROJEŃ! O POKÓJ I ROZBROJENIE!

PRZECIW REAKCJI SPOŁECZNEJ! O SOCJALIZM!

Zorych, w kwietniu 1930.

Buro Socjalistycznej Międzynarodówki Robotniczej.

Jaki cel tej dyskusji?

W prasie polskiej toczy się dyskusja znamienna dla naszych stosunków. Nie obraca się ona około pytania, czy Sejm będzie — przed zwolnieniem nadzwyczajnej sesji czy właśnie wskutek żądania jej zwolnienia — rozwiązany. To uchodzi prawie za pewnik, o ile — dodają — opozycja (wedle pojęcia sanacyjnego), większość (wedle faktycznego stanu rzeczy) nie zgodzi się, aby nadzwyczajna sesja miała określić marszrutę, powiedzmy: załatwienie pewnych spraw gospodarczych. Dyskusja toczy się nad pytaniem, czy równocześnie z rozwiązaniem Sejmu nastąpi rozpisanie nowych wyborów, czy też to nie nastąpi.

Dla ludzi rozumiejących kategoriami prawnymi rzecz jest całkiem prosta: artykuł 26 konstytucji mówi „jak byk”, że równocześnie z rozwiązaniem Sejmu nastąpi rozpisanie wyborów 1 to w nieprzekraczalnym terminie 90 dni. Trzeba też pamiętać, że to hrzmienie art. 26 jest nowo, zmienione w konstytucji z 17-go marca 1921, uchwalą z 2 sierpnia 1926. Wedle dawnego art. 26 rozwiązanie Sejmu mogło nastąpić tylko przez Sejm sam albo przez prezydenta za zgodą 2/3 większości Senatu. A i w ówczesnym art. 26 termin 90 dniowy dla nowych wyborów był wyraźnie przepisany. Sprawa więc, jak widzimy, jasna: rozwiązać wolno, ale wybory w przeciągu 90 dni odbyć się muszą.

A jednak toczy się dyskusja zmierzająca — ze strony sanacji — do wyłomnienia, że termin ten można ominąć czy przesuwać. Podczas gdy prawo prezydenta do rozwiązania uważa się i słusznie za niepodlegające żadnej dyskusji, to nad prawem narodu do wybrania nowego Sejmu dyskutuje się bez żenady, jakby wyraźny przepis mógł podlegać jakimś tłumaczeniom, t. zwanym interpretacjom, plebiscytem itd.

Toczenie tej dyskusji nie jest tylko zwykłym przełamaniem z próżnego w pustę; przeciwnie — ma ona dobrze obmyślany cel, a tym jest przygotowanie opinii do faktu wekcia na drogę jawnego złamania konstytucji. Nie byłoby to wprawdzie pierwszy wypadek, ale żaden z dotychczasowych nie był jak śkawry; żaden nie odstąpił rzeczywistości tj. dyktarzu w całej jej nagosci. Co za drobniostka wobec tego była nominacja p. Cara głównym komisarzem wyborczym albo nawet wprowadzenie de facto „ludów budżetowych”! Tu mielibyśmy oczywisty dowód, że sanacja nie tylko nie szanuje konstytucji, dowód przesła zbyteczny, ale że depece własne swe dzieło. Pamiętać bowiem należy, że zmiana konstytucji ustawą z 2 sierpnia 1926 nastąpiła z ini-

siko będzie w porządku. Bo, jak już daś mówić, rozwiązanie Sejmu w maju i rozpisanie wyborów za 90 dni tj. w sierpniu byłoby dla ludności wiejskiej niedogodnym, trzeba więc — o ile wybory wogóle będą — termin ten przesunąć na późną jesień, na październik czy listopad. A tymczasem? Tymczasem rząd będzie miał jeszcze kilka miesięcy wolnych dla rządzenia bez Sejmu. A co będzie po wyborach? Po wyborach Sejm się zbierze na sesję budżetową i więcej na nic — taka zabawa może się odbywać latami i tego właśnie sanacja chce.

Czy już teraz jest jasne, dlaczego się dyskutuje nad sprawą, która żadnej dyskusji nie wytrzymuje? Jest to jakby przysłowienie chorego do operacji; pierwsi wmałwia się mu chorobę, potem udowadnia się konieczność operacji, ta dobrze się udaje ale pacjent umiera. Tylko że w tym wypadku pacjentem jest naród, który ani nie pozwoli się operować ani umrzeć nie chce.

General w obronie pułkownika

„FACHOWE” UWAGI P. HUBICKIEGO O BUDOWNICTWIE I LEGNICTWIE W KASACH CHORYCH

III.

P. gen. Hubicki w swym odczycie zajął się specjalnie Lwowem i miał odwagę powiedzieć następujące zdanie:

„We Lwowie wybudowano hotel dla chorych przyjeżdżających z jakiegosi nowowyznaczonego, a niewypróbowanego materialu. W rezultacie hotel ten kosztował 380 tys. złotych, a nie walcik, co mielibyśmy mieć, gdybyśmy zbudowali coś innego. Otóż pozwolimy sobie stwierdzić, że każde niemal słowo w powyższym powiedzeniu jest spoistym kłamstwem. Zarząd Okr. Zw. Kas chorych wybudował szesnastą trzypiętrową gmach przy ul. Dzwernickiej, od strony Szynkowskiej za 380 tys. zł. wraz z centralnym ogrzewaniem i wszystkimi instalacjami. Budowała firma Zacharjasiewicz i Jurasz. Pomieszczenie na przeszło 100 łóżek, czyli na łożko wypadła około 3.500 złotych. Szkielet budynku jest żelazobetonowy, wiede opianki fachowców, może trzesienia ziemi by się nie oparł. Tylko ściany wyłożono materiałem szluzowym, oddawaną w krajach skandynewskich wyrobioną; z różnymi względów nie można było budować cegłą. Budynek ten stał zdrowo i cicho i mieszkanki Lwowa mogą go oodownie oglądać.

Skąd się wzięło kłamstwo?

Wiadomo nam, że komisarz Schmal aby wykaszać za gospodarkę samorządu gromadził się w kasie i zabierał stierne fotografowania, aby pokazać, odcieczać i podziwiać na pokazach. Wyznaczono pokoje i fotografowania, aby dowiedzieć niedbalstwa. Może kazano rozwać jałgś ściany, aby P. Hubickim pokazać walcik się budynek. Metody walki zależą od wartości ludzi, którzy w niej biorą udział.

O budujacem się we Lwowie sanatorium powiada P. Hubicki:

„Lwowskie sanatorium dla gruźlików pomyślano w środku miasta, na zbrocu góry, której niż wewolanie kosztowało setki tysięcy złotych (jedni mówią o 400 tysiącach, drudzy o 800 tys.). Za sam plac pod sanatorium (stronę zbroca góry) zapłacono 18.000 dolarów. W rezultacie tego sanatorium sanatorium, które miało kosztować 160 chorob i przednie przedwzrostek kosztować będzie 5 i pół miliona zł. tak, że koszt jednego łożka wyniesie 45 tys. złotych. Zdawałoby się, że zakład ten musi oznaczac się jakimś wyjątkowami a luksusowymi urządzeniami, tymczasem sprawa ma się proste przecie. Budynek, który szerzeliśmy zwiadziliem, jest budowanym w sposób nietylko zupełnie przylany, nawet z punktu widzenia lekarskiego brak mu całego szeregu udogodnień, koniecznych w tego rodzaju instytucjach”.

W odpowiedzi na te „uczonne” wywoły stwierdzamy, że wybór miejsca budowy nastąpił na podstawie opinii pierwszorzędnych fachowców, których we Lwowie nie brak. Wypowiadali się w walce lekarze, profesory uniwersyteckie, specjaliści szpitalni, wojewódzki urząd zdrowia i wszyscy zgodnie teren pod budowę uznali za idealny, z entuzjazmem aprobowali i zalecali ten teren do kupna. Opinie te są w aktach Kas i jeżeli P. Hubicki na ten się nie rozumie, tam powinien szukać ratunka, a nie kompromolować się

wyłączaniem podstępnych mu przez komisarzy nosenarów.

Plany budowy opracowywali fachowy lekarzy lepsi od P. Hubickiego i to was zwałnia od odpowiedzi. Koszt budowy do klucza wraz z gruntem (trzy budynki na 3 margowym terenie) w całości zawarty w przedsiębiorstwach umów nie mogli przekroczyć i pół miliona zł. gdy oczyszczony pół miliona na koszt budowy przychodzi, na samo sanatorium wypadnie 4 mil. zł.

Przy przestromem rozłożeniu łożek, liczone ich 175, przyjmowano jednak, że faktycznie znajdzie tam pomieszczenie swobodnie 200 chorob, wobec czego na łożko wypadnie nie więcej niż 20 tys. zł, co przez dziesięć fachowca nie może być uważane za koszt wygórowany.

O osłoci osłacił P. Hubickiego świadczy twierdzenie, że koszt zwałniania gruntu, lawno już wykonanego waha się między 400 i 800 tys. zł. Rozumie takich czyk wskazuje, że mógł w osprawy, o których nie ma najblaszego wyobrażenia.

Tak wygłada P. Hubicki, jako „znawca budownictwa” kasowego.

Przypatrzmy się, jak wyobraża sobie leczniczo.

Z wielkim patosem zaczęło „reformować” leczniczo od takich fraz: „niezależenie leknicztwa od administracji, na pierwszy plan przeliczania”.

Jak to wygłada w praktyce? Lekarzom zabroniono zapisywać lekarstwa oryginalne pod grozą odpowiedzialności materialnej, do aptek sprowadzają się leki gorszego gatunku, komisarz w swoich Związkach Kas samodzielnie dyryguje sposobem leczenia, kontroluje karty gorczakowe, zażąda przeprowadzenia sekcji zwłok, w lwowskiej Kasie wypowiedział komisarz 40 lekarzom. Zdecydowano, że zapobiegawcze chorobom wyjadą są świadczeniem nadzwyczajnym i sterelno je z budżetu. Wyrzucą się doświadczonym lekarzom, a przyjmują się młodych adeptów tego zawodu, aby na chorych kasowych uczyli się medycyny.

Postępowanie komisarzkiej administracji w słowniku do lekarzy wywołuje wśród nich rozumię a powszechne oburzenie. Projekty reform wywołują coraz liczniejsze głosy słusnej krytyki. Wszystko wskazuje na to, że lecznictwo w Kasach chorych chce się sprowadzić do ośmieszających norm wojskowych, ale tam zapisywano obok sprawy i tryumf i domoszubsze, co przy dalszej biżnie niejednemu by się przydało, a to w lekospie kasowym brak.

Ramy dyktariskie nie pozwalają na omówienie wszystkich idylotyzmów, jakie P. Hubicki w swoim odczycie możebnie zgromadził. Trzeba się poprostu wystrzeż, że odpowiedzialnie stanowisko, a dla kłasy robotniczej tak ważne, oddano w ręce ludzi, którzy tylko zniszczyć i zepać mogą ten wielki lat i zamawzać tak ciężko zapracowany grosz. Falszkuje się prawdę, Kas chorych przemieniono na polityczne żerowisko, co faktycznie stan rzeczy w ubezpieczeniu chorobowych. Kto twierdzi o imago, świadomie mija się z prawdą.

Kilka słów o działalności

krakowskiego oddziału Tozu (TOWARZYSTWO OCHRONY ZDROWIA LUDNOŚCI ŻYDOWSKIEJ W POLSCE)

Troeka o zdrowie ludności żydowskiej, żyjącej niejednokrotnie w rozpaczkich warunkach higienicznych, powołała do życia „TOZ”, którego oddział powstał w Krakowie w roku 1927, popularyzując na prezesa zasłużonego prymarjusza oddziału chorób wewnętrznych szpitala żydowskiego i naczelnego lekarza Kas chorych w Krakowie Dra Sztajna. Od tego czasu rozwój „TOZ” żywa działalność, rozszerzając się na terenie przedwzrostek, przeciwdemagogia, podczca lata półkolony dzieci w „Cichym Kąciuku”, oraz urządzając popularne wykłady z zakresu higieny.

PORADNIA PRZEWIĘCZLIZCA

Istnienie od przeszło trzech lat. O zaufaniu ubogiej ludności do działalności poradni świadczy wymowne słusie wstawiająca głosy chorobych, przymawianych bez różnicy wyznania; podczas, gdy w roku 1927 było pod opieką poradni 402 chorobych, w r. 1928 było 979, w roku 1929 — 1419, obecnie w opecie poradni znajduje się około 1700 osób, tak, iż obecnie pracuje już trzech lekarzy, z tego jeden pediatra, jeden specjalista w dziedzinie przedwzrostek. Chorzy pozostają pod stałą opieką lekarstwa, a wysokołone higienistki „TOZ” odwiedzają co pewien czas chorobych w ich mieszkaniach, szerząc zasady higieny i czystości, starając się uchronić ich oteżenie od zarazenia. W tym celu poradnia wydała spluwaki, oraz środki dezynfekcyjne, umożliwiając za minimalną opłatą kąpiele, wydalanie w miarę czasu urzad, przeprowadzanie leczenia mieszkań itp. Ponadto dysponuje wszelkimi środkami, umożliwiającymi wczesne rozpoznawanie gruźlicy, jak aparatem Roentgena, pracownią bakterjologiczną itd.

Korzystając z żywego poparcia pp. wieceprzynia miasta Dra Schmelda i naczelnego lekarza miejskiego Dra Owsińskiego, mieszkalski „TOZ” uzyskał oparcie w bezpłatnie w Miejskim Sanatorium gruźliczym na Pradolku Białym. Niestety, łożko wolnych łożek na oddziałach gruźliczych w Krakowie jest znikoma. — Dlatego też zamierza „TOZ” w najbliższym czasie uruchomić łożalnie dla lekko chorobych wszelkiego szroczonych choroba, gdzie mogłoby, korzystając ze świeżego powietrza i zdrowego smacznego pošku, werandować oraz odkaś godnie dziecinie. Teren na łożalnie jest już wybrany, plany kosztorysu gotowe.

Również w czasie najbliższem zostanie uruchomiona poradnia dla matki i dziecka.

W czerwcu 1929 r. uruchomiona została poradnia przedwzrostek, która prowadzona przez lekarza specjalistę z miesiąca na miesiąc zyskuje na popularności.

Istniejącą przy „Tozie” kabinę lamp kwarcowych umożliwia najbardziej w warunkach ludności leczenia szluzowym słoobem górskim.

W półkoloniach wakacyjnych w roku ubiegłym przebywało około 400 dzieci, które wyrwane z ciemnych, walmych, przedmieństw mieszkań najbardziej ludności, korzystały pod opieką doświadczonej przyruchowanej ze świeżego powietrza oraz odkaś godnie podczca „TOZ” dla młodzieży szkół powszechnych specjalne porząki filmowe w kinie „Warszawa” — dotychczas wolny z gruźlicą.

Dla utrzymania dotychczasowej działalności, oraz wprowadzenia w życie wspomnianych zamierzeń, musi posiadac „TOZ” odpowiednie fundusze. Dlatego też potrzebne jest poparcie moralne i finansowe całego społeczeństwa — Niechaj przeto wszyscy, a przede wszystkim społeczeństwo żydowskie w miarę sił i możliwości śpieszy z pomocą wpłacając się w poczet członków „TOZ”.

Zgłoszenia przyjmują sekretariat „TOZ”, m. Skawiska 8 (szpital żydowski).

Co rozłam w partii pracy?

W oba dni świąt obradował w Birmingham kongres niezależnej partii pracy (ILP), który powoli szereg uchwał zastrzegających dotychczasowy stan zapalny między obu oddziałami angielskiej partii pracy. Kongres odrzucił wprawdzie rezolucje wywołujące do wystąpienia z partii pracy, ale przyjął 357 głosami rezolucję 53 resolution, rezolucja przedłożoną przez ILP Maxtonem i jego trawę polskiej w łonie frakcji parlamentarnej partii pracy jako kilkakrotnie wystąpił i głosował przeciw tejże partii. Dalsza rezolucja wyraża ubolewanie, że nie wszyscy posłowie ILP przyłączyli się do postępowania Maxtona. Uchwalami teni kongres zatwierdził politykę „szkockich rebeliantów” w parlamencie i miał zarządę że posłowie ILP mają wyzej stawiać jednolite woli niezależnej partii pracy ponad lojalność dla całej partii pracy.

Uchwały te stawiają partię pracy przed decyzją, czy pozostała niezależnie partii pracy w łonie partii pracy jest na dłuższą metę możliwe. O możliwości rozłamu mówiono obszernie na kongresie, ale przeszło to bez wrażenia. Ta zasadnicza decyzja kongresu za Maxtonem i jego grupa zo-

stała potwierdzona dalszymi rezolucjami, dającymi wzmocnienie dyscypliny w ILP. Na przyszłość każdy kandydat tej partii będzie musiał zobowiązać się do uznania oficjalnej polityki niezależnej partii pracy we wszystkich okolicznościach. Dalej miało poslowie ILP w parlamencie dyscyplinę parlamentarną partię.

Z tych uchwał, jak się obawia, wyrósł ciężki konflikt z większością partii pracy, tembardziej że wiede uchwał kongresu poslowie ILP miał u tworzyć frakcję złożoną z tych tylko posłów, którzy przy pomocy niezależnej partii pracy zostali wybrani, z wyłączeniem tych, którzy kandydowali z ramienia całej partii pracy albo z ramienia związków zawodowych.

Kongres wybrał Maxtona porząki polity przewodniczącym ILP. Inne kandydatury zostały cofnięte.

Zmiana ustawy o Emigracji do Ameryki

Agencia Reutersa donosi z Waszyngtonu, że senat amerykański odbył głosowanie, w wyniku którego odrzucił ustawę, przyjmującą pochodzenie za podstawę przepisów ograniczających imigrację, a wprowadzonych w życie 1 lipca ubiegłego roku.

ROZMAITOŚCI

PILKARZ ZABIŁ PRZEZ PIORUN. W niedzielę w Cegachowicach pod koniec sezonu teniścijszych klubów sportowych zerwała się burza podczas której jeden z piorunów uderzył w parkan i zabił jednego z graczy, skoniującemu 12 osób, drugi piorun uderzył w dom przy ul. gen. Dąbrowskiego i zapalił go. Na szczęście nie dopuszczono do pożaru w przylegającej fabryce.

GÓRKA W OBRONIE MATKI ZABIŁA BRATA. Wstrząsająca tragedia rodziny rozegrała się w ostatnim dniu świąt w mieszkaniu rodziny Lewkowiczów przy ul. Zgierskiej 15 w Warszawie. Między Abramem Lewkowiczem, synem właściciela mieszkania i fryzjermi a resztą rodziny wywiązała kłótnia na ile majątkowa.

W czasie kłótni Abram miał zamierzyć się na matkę nożem. Siostra obok córka rzuciła się na brata, wyrwała mu nóż z ręki i jednym ciosem w serce położyła go trupem na miejscu. Bratobójczyni sama oddała się w ręce policji.

FORWARZE DZIECKA Z WOZKIM W OZCZACH MATKI. Lokatorka domu nr. 17 przy ul. Solnej w Warszawie Ryfka Sendyk złożyła w 12 komisarzy następujący doniesienie: O godzinie 12 w pol znajdowała się wraz z dwuletnim synkiem w ogrodzie Saskim. Ponieważ dziecko czuło się zmęczone, włożyła je do sów w wózku. Niebawem ten dziecko zasnęło. Nie przeznajując się z tego, oddała się od wózek. Gdy po upływie kilku chwil wróciła, nie było już wózka z dzieckiem.

Wszystkie nalychmiast przez nią poszukiwana nie dano rezultatu. Wzięty ten wyodek wywołał wśród licznych spacerowiczów w Ogrodzie Saskim wzromienie poruszenie. Naley zamaczyć, że ojciec dziecka przebywa stale w Izraelji.

POZAR FABRYKI W BIALYMSTOKU. — W pierwszy dzień świąt w godzinach porannych w przedzieln i balni pod firmą Margules, Gerson i Marchewicz, wybuchł pożar, skutkiem którego fabryka spłonęła doszczętnie. Straty wynoszą około 400 000 zł. Fabryka otrzymała ostatnio

szereg zamówień rządowych tak, że mogła pracować. Przyczyną pożaru dotychczas nieustalono. **POLICJANT ZABIŁ ROBOTNIKA.** We wsi Fabjański, gm. Szpetal, pow. lipnowskiego, policjant świerczyński zabił wystrzałem z rewolwera robotnika Franciszka Ramuz z Włocławka, o raz zabił robotnika Bronisława Ramuz z Fabjanek. Nastąpiło to o godzinie 11 wieczorem, na szosie. Franciszek Ramuz zmarł w drodze do szpitala, Bronisław Ramuz leży w szpitalu w Lipnie. Po zabitym robotniku została wdowa i jedynorodny syn. Bronisław Ramuz utrzymywał matkę i ojca kalekę. Policjant nie został aresztowany!

Związki i zgromadzenie

OKR PPS KRAKÓW — MIASTO odbędzie posiedzenie w piątek 25 bm. o godzinie 6:30 wieczorem w sekretariacie. Sprawy ważne. Przewied uprasa o punktualne przybycie wszystkich członków.

POSIEDZENIE ZARZĄDU ZWIĄZKU ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW UMYŚLOWYCH odbędzie się we czwartek 24 bm. o godzinie 7:30 wieczorem w lokali Związku przy ul. Skawońskiej Nr. 6. Uprasa się wszystkich członków o niezawodne i punktualne przybycie.

ZGROMADZENIE MALARZY I LAKIERNIKÓW odbędzie się we czwartek 24 kwietnia o godzinie 6 wieczorem w sal Związku zawodowych (ul. Danajewskiego 5, II piętro).

ZGROMADZENIE MURARZY I ROBOTNIKÓW BUDOWLANYCH odbędzie się w piątek 25 kwietnia o godzinie 5 popołudniu w sal Związku zawodowych (ul. Danajewskiego 5, II piętro).

ZGROMADZENIE PRACOWNIKÓW MIEJSK. ZAKŁADÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ odbędzie się w poniedziałek 28 bm. o godzinie 6 wieczorem w sal Związku zawodowych (ul. Danajewskiego 5, II p. oficyna). Na porządku dziennym 1) Święto 1 Maja, 2) sprawy organizacyjne. Wywasa się członków oddziału do grmieniowego przybycia na to zgromadzenie.

WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW ORG. MŁODZIEŻY TUR W KRAKOWIE odbędzie się w niedzielę 27 kwietnia w sal TUR ul. Dunajewskiego 5 II piętro z porządkiem dziennym: 1) Zarządzenie, 2) odczytanie protokołu z ostatniego walnego zebrania, 3) sprawozdanie Zarządu; a) przewodniczącego, b) sekretarza, c) skarbnika, d) komisji rewizyjnej, e) kierowników sekcji, Wybór władz Zarządu, 5) wniosków. Początek o godz. 9:30 przed południem, w razie braku kompletu o godz. 10 bez względu na ilość obecnych. Zarząd.

REPERTUAR

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Czwartek: „Cezar i Kleopatra” (z udziałem K. Juszczy-Szepowskiego).

Piątek: „Azazis” (ostatni pożegnalny występ K. Juszczy-Szepowskiego — ceny zniżone).

Sobota: „Egzyzyczna kuzynka” (premiera — nowość).

KINOTEATRY

Apollo: „Kobieta na kśężycu”.

Rogata: „Ostatni romans”.

Corso: „Rekord Toma Mixa”.

Nowość: „Ostatni romans”.

Promiel: „Awantura arabska”.

Sztuka: „Moralność pan Dulskieji”.

Uciecha, pierwszy teatr świetlny i dźwiękowy (Starowisna 16): „Malżeństwo na złość” (film dźwiękowy). Przedstawienie o godz. 4:30, 7 i 9:30.

Wanda: „Zaczarowany dywan”.

Warszawa: „Młodość murzyska”, występ Bronowskiego.

RADJO KRAKOWSKIE

Czwartek 24 kwietnia

„Dzień Poznania” — w dniu tym wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia transmitują całkowity program z Poznania, z wyjątkiem komunikatów meteorologicznych, rolniczego i PAT.

— o o o —

Nowo otwarty jedyny w Krakowie katol. sklep z dodatkami krawieckimi pod firmą:

JAN SĄSAK
Kraków, ul. św. Tomasza 24.
Nowy dom K. O. M. Krakowa.

Posiada na składzie wszelkiego rodzaju dodatki krawieckie.

TANIO DO WYDZIAŁA WIENIA dla Kuc Chrych, stowarzyszeń, związków i t. d. **WILLA W ERYNIC** na instalacji o godzinie 5 popołudniu w sal Związku zawodowych, 15 kopuł umiłowanych, ciepła zimna woda, długi ogód. Zgłoszenia do A. K., przy ogłoszeń „Prasa”, Kraków, Karmelicka 16. 512

Najnowsze materjały na FIRANKI poleca fabryka firenek M. Walz, Kraków, Grodzka 1. 71 obok Waweli, kołobczy sklep Telefon 1688.

SALONIKI olomany — gąsienicy klubowe — olomany materace wianiane — olomany białe — gotówka, załami.

Luszczyca, ul. Florjanska 44.

Prawdziwie najdoskonalsze maszyny do pisania są jedynic 469
L. C. SMITH et CORONA
LUDWIK AKSMAN Kraków, Szewska 22.
Rok założenia 1902. Telefon 3288.

Na Uroczystości Narodowe 3 MAJA
kompletne stroje krawieckie i góralkie, dla młodzieży i dorosłych jak też poszczególne części, jak — dostarcza
MARJA WOJTYGOWA, Kraków, ul. Florjanska L. 21.

L. Bb. 1523/1930.

Ogłoszenie licytacji.

Celem oddania w przedsiębierstwo budowy kanału miejskiego w ul. Łyczyskiej o profilu 120,80 cm. długości 119 bm. oraz w ul. Mazowieckiej o profilu 90/60 cm. na długości 153 m. b. odbędzie się w Budownictwie miejskiem Oddział B. rozprawa za pomocą pisemnych ofert w dniu 30-go kwietnia 1930 r. o godzinie 12-tej w południe.

Przy robotach tych ma przedsiębierstwo zająć wyłącznie bezrobotnych za pośrednictwem Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy.

Wadium wynosi 5 procent ofertowanej kwoty. Płany, przedmiar i warunki budowy można przeglądać w Biurze kanalizacyjnej, drzewi Nr. 12 w godzinach urzędowych, gdzie również będą wydawane druki ofertowe za opłatą 3 zł.

Oferty wniesione po terminie lub nie sporządzone według wzoru, nie będą uwzględnione.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa dnia 14 kwietnia 1930 r.

Prezydent miasta w z.: Ostrowski m. p.

PASY płóciane, a starci wielobładzi, szare, lwa, tarcie karbonadowe, płoty Klingierci, świry spiralne itp., dostarcza natychmiast ze składów

Biuro Techniczne Elektrotechniczne

„ZENIT” Spółka z ogr. odpow.
Kraków, Szpitalna L. 7, tel. 4321

Przyjmujemy wkłady oszczędnościowe

Każdy oszczędzający u nas bierze udział w ciągłych premjach i otrzymuje darmo skarbonkę oszczędnościową będącą równocześnie luksusowym zegarkiem stolowym.

Zdolni przedstawiciele zostaną przyjęci dla oddziału wkładów oszczędnościowych i obligacji.

Powszechny Zakład Kredytowy, Spółdzielnia z ogr. por. w Lwowie, Fl. Marjański 6/2. Kwarto czesowa P. K. D. 154-164.

L. Bb. 1522/1930.

Ogłoszenie licytacji.

Celem oddania w przedsiębierstwo budowy kanału miejskiego na Placu Juliusza Koszka w dzielnicy III odbędzie się w Budownictwie miejskiem Oddział B rozprawa, za pomocą pisemnych ofert w dniu 30 kwietnia 1930 roku o godzinie 12-tej w południe.

Przy robotach tych ma przedsiębierstwo zająć wyłącznie bezrobotnych za pośrednictwem Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy.

Wadium wynosi 5 procent ceny ofertowej. Płany, przedmiar i warunki budowy można przeglądać w Biurze kanalizacyjnej, drzewi Nr. 19 w godzinach urzędowych, gdzie również będą wydawane druki ofertowe za opłatą 3 zł.

Oferty wniesione po terminie lub nie sporządzone według wzoru, nie będą uwzględnione.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa dnia 14 kwietnia 1930 r.

Prezydent miasta w z.: Ostrowski m. p.